

Wytyczne dotyczące kontroli trzeźwości

I. Kontrola trzeźwości

§ 1

Ogólne zasady dotyczące stosowania kontroli trzeźwości

1. Wprowadza się kontrolę trzeźwości pracowników, o których mowa w § 2 pkt 1, przeprowadzaną na zasadach określonych w niniejszym załączniku (kontrola trzeźwości). Do osób, o których mowa w § 2 pkt 2, postanowienia niniejszego rozdziału dotyczące kontroli trzeźwości stosuje się odpowiednio.
2. Osoba kontrolowana ma obowiązek poddać się badaniom w ramach kontroli trzeźwości o których mowa w niniejszym rozdziale i współdziałać z pracodawcą oraz osobami przez niego upoważnionymi celem prawidłowego wykonania badania.
3. Wprowadzenie kontroli trzeźwości w zakresie przewidzianym niniejszym Regulaminem pracy jest niezbędne do zapewnienia ochrony życia i zdrowia pracowników i innych osób oraz do zapewnienia ochrony mienia.
4. Kontrola trzeźwości nie może naruszać godności oraz innych dóbr osobistych osób kontrolowanych.
5. Badanie w ramach kontroli trzeźwości polega na stwierdzeniu braku obecności alkoholu w organizmie osoby kontrolowanej albo obecności alkoholu wskazującej na stan po użyciu alkoholu albo stan nietrzeźwości w rozumieniu odpowiednio art. 46 ust. 2 albo 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 165).

§ 2

Grupy pracowników i innych osób objętych kontrolą trzeźwości

1. Kontrolą trzeźwości, z uwagi na skalę zagrożeń dla życia i zdrowia oraz mienia, z uwzględnieniem infrastruktury krytycznej, objęte są wszystkie grupy pracowników oraz pracowników tymczasowych.
Kontrolą trzeźwości objęte są również osoby fizyczne wykonujące pracę na terenie pracodawcy w ramach umowy B2B lub jakiegokolwiek innej umowy cywilnoprawnej, a także na podstawie stosunku pracy lub na innej podstawie dla podmiotów i osób współpracujących z pracodawcą lub świadczących na rzecz pracodawcy usługi lub realizujących na rzecz pracodawcy dostawy

§ 3

Metody przeprowadzania kontroli trzeźwości

1. Badanie w ramach kontroli trzeźwości przeprowadza się przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego za pomocą urządzenia posiadającego ważny dokument potwierdzający jego kalibrację lub wzorcowanie.
2. Kontrola trzeźwości obejmuje badanie wydychanego powietrza.
3. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się przy użyciu urządzenia elektronicznego dokonującego pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu, z użyciem ustnika lub bez ustnika jeżeli producent urządzenia przewiduje taki sposób jego eksploatacji, metodą spektrometrii w podczerwieni lub metodą utleniania elektrochemicznego (każde z ww. urządzeń zwane jest dalej „analizatorem wydechu”).

§ 4

Rodzaje urządzeń wykorzystywane do kontroli trzeźwości

Do kontroli trzeźwości pracodawca wykorzystuje następujące urządzenia:

- 1) analizatory wydechu zamontowane w bramkach znajdujących się w wyznaczonych miejscach na terenie zakładu pracy, tj. przy wejściu na bramie głównej zakładu,
- 2) podręczne analizatory wydechu pozwalające na wykonanie pomiaru przy użyciu ustnika lub bez ustnika, w które wyposażone są odpowiednio upoważnione do przeprowadzenia badania osoby.

§ 5

Sposób przeprowadzania kontroli trzeźwości

1. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się, zależnie od decyzji pracodawcy lub którejkolwiek z osób przez niego upoważnionych do przeprowadzania takich badań (każda z tych osób zwana jest dalej „osobą upoważnioną”), w jeden z następujących sposobów:
 - 1) poprzez skorzystanie z analizatora wydechu zamontowanego w wyznaczonych do tego bramkach,
 - 2) za pomocą podręcznego analizatora wydechu obsługiwanego przez osobę upoważnioną,
 - 3) w przypadku wykonywania pracy w formie zdalnej:
 - a. osobiście przez osobę upoważnioną, w miejscu wykonywania pracy zdalnej, przy czym badanie przeprowadzane jest w miejscu ustronnym, przy uwzględnieniu ochrony prywatności pracownika i domowników, np. w przedpokoju,
 - b. samodzielnie przez osobę kontrolowaną za pomocą analizatora wydechu dostarczonego przez pracodawcę, na polecenie osoby upoważnionej, przy czym badanie przeprowadzane jest poprzez transmisję wideo w czasie rzeczywistym, a osoba kontrolowana dokonuje pomiaru w sposób zapewniający otrzymanie prawidłowego wyniku badania oraz okazuje wynik na kamerze osobie upoważnionej.
2. W przypadku o którym mowa w ust. 1 pkt 1) osoba kontrolowana, po poinformowaniu jej o konieczności wykonania badania, przechodząc przez bramkę obowiązana jest skorzystać z analizatora wydechu zamontowanego w bramce zgodnie ze znajdującą się na niej instrukcją. Badanie to przeprowadzane jest w miejscu ogólnodostępnym jednak pozostałe osoby nie uczestniczące w badaniu obowiązane są zachować wyznaczony odstęp od bramki.
3. W przypadku o którym mowa w ust. 1 pkt 2) osoba kontrolowana, po poinformowaniu jej o konieczności wykonania badania przez osobę upoważnioną, obowiązana jest skorzystać z udostępnionego jej analizatora wydechu zgodnie z właściwą instrukcją i pod nadzorem osoby upoważnionej. Osoba upoważniona ma obowiązek zaznajomić osobę kontrolowaną ze sposobem użycia analizatora wydechu. Badania dokonuje się w sposób dyskretny w miarę możliwości. Osoba kontrolowana może żądać przeprowadzenia badania w obecności osoby trzeciej przez nią wskazanej w miarę jej dostępności w momencie badania.
4. Badanie w ramach kontroli trzeźwości przeprowadza się w sposób uwzględniający wymagania wynikające z przepisów wydanych na podstawie art. 22^{1g} Kodeksu pracy.
5. Pracodawca dokumentuje i przechowuje wyniki badania przeprowadzanego w ramach kontroli trzeźwości zgodnie z właściwymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie.

§ 6

Warunki przeprowadzania kontroli trzeźwości

1. Ustnik podlega wymianie każdorazowo przed przeprowadzeniem pomiaru. Opakowanie ustnika należy otwierać w obecności osoby kontrolowanej. Badanie wydychanego powietrza może być przeprowadzone bez użycia ustnika, jeżeli producent analizatora wydechu przewiduje taki sposób jego eksploatacji.
2. Badania analizatorem wydechu nie przeprowadza się przed upływem 15 minut od chwili zakończenia spożywania alkoholu, palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich

wyrobów tytoniowych, palenia papierosów elektronicznych lub używania wyrobów tytoniowych bezdymnych przez osobę badaną, zażywanie leków lub innych produktów mogących wpłynąć na wynik badania.

3. Osoba kontrolowana przed przeprowadzeniem badania w ramach kontroli trzeźwości ma obowiązek poinformować o okresowej niemożności przeprowadzenia badania z uwagi na okoliczności, o których mowa w ust. 2. W braku takiego poinformowania, przyjmuje się, że okoliczności o których mowa w ust. 2 nie dotyczą osoby kontrolowanej.
4. Osoby objęte kontrolą, w miarę możliwości, powinny powstrzymać się od czynności o których mowa w ust. 2 na co najmniej 15 minut przed dotarciem do zakładu pracy, celem zapewnienia prawidłowości pomiaru badania.
5. Badania na zawartość alkoholu w organizmie o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2) przeprowadzają wyłącznie osoby upoważnione przez pracodawcę do przeprowadzania takich badań. Osoba kontrolowana ma prawo żądać okazania kopii upoważnienia przed przeprowadzeniem badania.
6. Osoba kontrolowana i osoba przeprowadzająca badanie są zobowiązane do ścisłego przestrzegania instrukcji obsługi urządzenia wykorzystywanego do kontroli. W przypadku postępowania niezgodnie z instrukcją, badanie należy powtórzyć w sposób prawidłowy.

§ 7

Czas i częstotliwość przeprowadzania kontroli trzeźwości

Kontrole trzeźwości przeprowadza się: przed rozpoczęciem wykonywania pracy i maksymalnie dwukrotnie w trakcie jej wykonywania, codziennie, przy czym możliwe są kontrole wybiórcze (dotyczące tylko części osób objętych kontrolą) i rotacyjne.

§ 8

Przeprowadzanie kontroli trzeźwości z podejrzenia

W przypadku przeprowadzania kontroli trzeźwości z powodu uzasadnionego podejrzenia, że pracownik stawiał się do pracy w stanie po użyciu alkoholu albo w stanie nietrzeźwości lub spożywał alkohol w czasie pracy odpowiednio stosuje się zasady określone w § 3 – 6.

I. Kontrola na obecność środków działających podobnie do alkoholu

§ 1

Ogólne zasady dotyczące stosowania kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu

1. Wprowadza się kontrolę pracowników, o których mowa w § 2 pkt 1, na obecność w organizmie środków działających podobnie do alkoholu przeprowadzaną na zasadach określonych w niniejszym załączniku (kontrola na obecność środków działających podobnie do alkoholu). Do osób, o których mowa w § 2 pkt 2, postanowienia niniejszego rozdziału dotyczące kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu stosuje się odpowiednio.
2. Osoba kontrolowana ma obowiązek poddać się badaniom w ramach kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu o których mowa w niniejszym rozdziale i współdziałać z pracodawcą oraz osobami przez niego upoważnionym celem prawidłowego wykonania badania.
3. Wprowadzenie kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu w zakresie przewidzianym niniejszym Regulaminem pracy jest niezbędne do zapewnienia ochrony życia i zdrowia pracowników i innych osób oraz do zapewnienia ochrony mienia.
4. Kontrola na obecność środków działających podobnie do alkoholu nie może naruszać godności oraz innych dóbr osobistych osób kontrolowanych.
5. Badanie w ramach kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu polega na stwierdzeniu braku obecności tych środków w organizmie osoby kontrolowanej.
6. Środkami działającymi podobnie do alkoholu są:
 - 1) opioidy;

- 2) amfetamina i jej analogi;
- 3) kokaina;
- 4) kannabinoidy;
- 5) benzodiazepiny.

§ 2

Grupy pracowników i innych osób objętych kontrolą na obecność środków działających podobnie do alkoholu

1. Kontrolą na obecność środków działających podobnie do alkoholu, z uwagi na skalę zagrożeń dla życia i zdrowia oraz mienia z uwzględnieniem infrastruktury krytycznej, objęte są wszystkie grupy pracowników oraz pracowników tymczasowych.
2. Kontrolą na obecność środków działających podobnie do alkoholu objęte są również osoby fizyczne, wykonujące pracę na terenie pracodawcy, w ramach umowy B2B lub jakiejkolwiek innej umowy cywilnoprawnej, a także na podstawie stosunku pracy lub na innej podstawie dla podmiotów i osób współpracujących z Pracodawcą lub świadczących na rzecz pracodawcy usługi lub realizujących na rzecz pracodawcy dostawy.

§ 3

Metoda przeprowadzania kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu

Badanie w ramach kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu przeprowadza się przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego, poprzez oznaczanie metodą immunologiczną środków działających podobnie do alkoholu.

§ 4

Rodzaje urządzeń wykorzystywane do kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu

Do kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu pracodawca wykorzystuje urządzenie do oznaczania metodą immunologiczną środków działających podobnie do alkoholu.

§ 5

Sposób przeprowadzania kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu

1. Badanie na obecność środków działających podobnie do alkoholu przeprowadza się, zależnie od decyzji pracodawcy lub którejkolwiek z osób przez niego upoważnionych do przeprowadzania takich badań (każda z tych osób zwana jest dalej „osobą upoważnioną”), w jeden z następujących sposobów:
 - 1) przed wejściem na teren zakładu pracy – za pomocą urządzenia o którym mowa w § 4 obsługiwanego przez osobę upoważnioną,
 - 2) po wejściu na teren zakładu pracy – za pomocą urządzenia o którym mowa w § 4 obsługiwanego przez osobę upoważnioną.
2. Badanie polega na nieinwazyjnym pobraniu próbek śliny i umieszczeniu ich w urządzeniu do oznaczania metodą immunologiczną środków działających podobnie do alkoholu, zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia.
3. W przypadkach o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2) osoba kontrolowana, po poinformowaniu jej o konieczności wykonania badania przez osobę upoważnioną, udaje się z tą osobą w wyznaczone przez nią miejsce i obowiązana jest skorzystać z udostępnionego jej urządzenia o którym mowa w § 4 zgodnie z właściwą instrukcją i pod nadzorem osoby upoważnionej. Osoba upoważniona ma obowiązek zaznajomić osobę kontrolowaną ze sposobem użycia urządzenia o którym mowa w § 4. Badanie przeprowadza się w miarę możliwości w sposób dyskretny. Osoba kontrolowana może żądać przeprowadzenia badania w obecności osoby trzeciej przez nią wskazanej w miarę jej dostępności w momencie badania.

4. Badanie w ramach kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu przeprowadza się w sposób uwzględniający wymagania wynikające z przepisów wydanych na podstawie art. 22¹⁸ Kodeksu pracy.
5. Pracodawca dokumentuje i przechowuje wyniki badania przeprowadzanego w ramach kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu zgodnie z właściwymi przepisami obowiązującymi w tym zakresie.

§ 6

Warunki przeprowadzania kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu

1. Do próbek, o których mowa w § 5 ust. 2, nie wolno dodawać jakichkolwiek substancji, poza znajdującymi się w zestawie urządzenia do oznaczania metodą immunologiczną środków działających podobnie do alkoholu.
2. Badania na obecność w organizmie środków działających podobnie do alkoholu przeprowadzają wyłącznie osoby upoważnione. Osoba kontrolowana ma prawo żądać okazania kopii upoważnienia przed przeprowadzeniem badania.
3. Osoba kontrolowana i osoba przeprowadzająca badanie są zobowiązane do ścisłego przestrzegania instrukcji obsługi urządzenia wykorzystywanego do kontroli. W przypadku postępowania niezgodnie z instrukcją, badanie należy powtórzyć w sposób prawidłowy.

§ 7

Czas i częstotliwość przeprowadzania kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu

Kontrole na obecność środków działających podobnie do alkoholu przeprowadza się: przed rozpoczęciem wykonywania pracy i maksymalnie dwukrotnie w trakcie jej wykonywania, codziennie, przy czym możliwe są kontrole wybiórcze (dotyczące tylko części osób objętych kontrolą) i rotacyjne.

§ 8

Przeprowadzanie kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu z podejrzenia

W przypadku przeprowadzania kontroli na obecność środków działających podobnie do alkoholu z powodu uzasadnionego podejrzenia, że pracownik stawiał się do pracy w stanie po użyciu takiego środka lub zażywał taki środek w czasie pracy odpowiednio stosuje się zasady określone w § 3 – 6.

II. Niedopuszczenie do pracy

§ 1

1. Jeżeli kontrola trzeźwości wykaże obecność w organizmie pracownika alkoholu wskazującą na stan po użyciu alkoholu albo stan nietrzeźwości albo stan, gdy obecność alkoholu w wydychanym powietrzu znajduje się na poziomie poniżej wartości uznawanych jako stan po użyciu alkoholu, jednak powyżej zera albo zachodzi uzasadnione podejrzenie, że pracownik stawiał się do pracy w stanie po użyciu alkoholu albo w stanie nietrzeźwości lub spożywał alkohol w czasie pracy, pracodawca nie dopuszcza pracownika do pracy.
2. Jeżeli kontrola na obecność środków działających podobnie do alkoholu wykaże obecność w organizmie pracownika takiego środka albo zachodzi uzasadnione podejrzenie, że pracownik stawiał się do pracy w stanie po użyciu takiego środka lub zażywał taki środek w czasie pracy, pracodawca nie dopuszcza pracownika do pracy.

§ 2

Informację dotyczącą podstawy niedopuszczenia pracownika do pracy przekazuje się pracownikowi do wiadomości.

§ 3

Na żądanie pracodawcy lub pracownika niedopuszczonego do pracy badanie stanu trzeźwości pracownika lub badanie na obecność w organizmie pracownika środka działającego podobnie do alkoholu przeprowadza uprawniony organ powołany do ochrony porządku publicznego – na zasadach określonych w przepisach Kodeksu pracy.

§ 4

Każdy pracownik ma obowiązek:

- 1) przeciwdziałać dopuszczeniu do pracy lub do świadczenia usług na rzecz pracodawcy osób, których stan wskazuje na spożycie alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu,
- 2) niezwłocznego zgłoszenia bezpośredniemu przełożonemu lub osobie upoważnionej każdego faktu lub podejrzenia spożywania na terenie pracodawcy przez pracownika lub inną osobę współpracującą z pracodawcą lub świadczącą usługi na rzecz pracodawcy lub realizującą na rzecz pracodawcy dostawy, alkoholu, lub środków działających podobnie do alkoholu,
- 3) niezwłocznego zgłoszenia osobie upoważnionej każdego faktu lub podejrzenia przebywania na terenie pracodawcy pracownika lub innej osoby współpracującej z pracodawcą lub świadczącej usługi na rzecz pracodawcy lub realizującej na rzecz pracodawcy dostawy, w stanie po spożyciu alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu.

§ 5

§ 1 – 4 stosuje się odpowiednio do pracowników tymczasowych.